

deres Tid gaa paa Arbejde hos fremmede. Men de, som altsaa væsentlig leve af Landarbejde, udgøre 40,000. Dette Tal stemmer med, hvad vi finde i Statistisk Aarbog. Hvis det ærede Medlem tager Statistisk Aarbog for 1907, Side 28, saa vil det ærede Medlem der finde, at Antallet af Landarbejdere og Indsiddere er 36,500 i Landdistrikterne — tage vi Byjorderne med, komme vi op til 37,000; det er hele Forskellen — og 3,600 Kvinder. De ville altsaa se, at det stemmer paa det nøjeste med det andet, som er taget fra Statistiske Meddelelser, 14de Bind. Foruden disse Landarbejdere — og under Landarbejderne er der indbefattet ikke alene Lejehusmænd, som gaa paa Landarbejde, men ogsaa dem, som sidde med en mindre Jordlod, som de ikke ere i Stand til at skaffe nogen større Indtægt af, saa de væsentligst maa gaa ud paa Arbejde hos fremmede — er der jo en Del andre, som der kunde være Tale om kunde falde ind under Loven og komme til at nyde godt af Lovens Bestemmelser, nemlig Tyender. Men der maa vi huske paa, at den laveste Aldersgrænse er sat til 25 Aar, og til Trods for, at der ikke foreligger statistiske Oplysninger i saa Henseende, tror jeg ikke, jeg tager meget fejl, naar jeg siger, at Antallet af mandlige Tyender, som ere over 25 Aar, og som i øvrigt opfylde de Betingelser, man stiller til deres Dygtighed osv., for at de kunne komme i Besiddelse af Statshuslodder, neppe er synderlig stort. Der kan selvfølgelig altid regnes med nogle Tusinde, det tvivler jeg ikke et Øjeblik om. Men overfor den store Tyendestand i sin Helhed er Antallet af kvalificerede Tyender sikkert meget ringe. Om det er 10,000 eller 20,000, tør jeg ikke have nogen begrundet Formodning om; men at det ikke bliver overvældende stort, anser jeg for aldeles givet. Lad os nu regne med 20—30,000, det kommer ikke an derpaa. Vi komme saa dertil, at der her i Landet skulde være en 60—70,000 Mennesker, som med Hensyn til Alder og Erhvervsforhold ere kvalificerede til at komme ind under Lovens Bestemmelser. Disse 60—70,000 fordele sig i alle Aldersklasser fra 25 Aar op efter; jeg har ikke trukket dem fra, der ere over 50 Aar, det har man ikke Lov til, naar der er Spørgsmaal om, hvilken Rolle det har spillet overfor Klassen som Helhed. Jeg tror altsaa temmelig sikkert, at 60—70,000 ville blive Højden, som man kan regne med, i

en Aldersklasse fra 25 til over 70, saa gamle som de nu blive.

For at kunne bedømme, hvilken Betydning Lovens Gennemførelse har haft eller vil kunne faa for denne Samfundsklasse, er man nødt til at tage Hensyn til, hvor lang Tid disse enkelte Mennesker kunne regnes at sidde inde med den Statshusmandslod, de ere komne i Besiddelse af. Gennemsnitslevetiden for Mennesker over 25 Aar — d. v. s. for den bestemte Arbejderklasse, der kan være Tale om at tage Hensyn til — er 40 Aar. Lad være, at de gamle, naar de komme over 60—70 Aar, ikke længere ere i Stand til at udføre Arbejdet paa Huslodden, er der dog ganske sikkert mange Husmænd, som passe deres lille Bedrift selv op i saadan en høj Alder, men lad os regne, at de i Gennemsnit sidde eller kunne tænkes at sidde, thi ingen har jo endnu siddet der saa længe, ved deres Huslod i godt 30 Aar, saa vil det sige, at med en Landarbejderklasse paa 60—70,000 Mennesker kan der regnes en Fornyelse med ca. 2,000 Mennesker om Aaret. Det sidste Aar, om hvilket der foreligger Oplysninger i Bilagene til det foreliggende Lovforslag, er 1907—08. Der er i det Aar oprettet 645 Statshusmandsbrug; dette Tal har været betydeligt stigende, idet det fra 219 i det første Aar har været stigende op mod de 645. Vi skulde jo nødvendig have det Tal formindsket, vi skulle snarere frem efter. Jeg husker, at i Landbokommissionens Tid var det Tanken, at vi skulde vinde frem til at faa 1,000 om Aaret. Det ere vi ikke naaede til i Øjeblikket, men vi ere naaede til, at vi med denne Statshusmandslov i Haanden, med den Støtte, som bydes der, kunne møde saa omtrent hver tredie af dem, der gaa ind i Landarbejderklassen — man maa huske paa Fornyelsen med de 2,000, som jeg nævnedes før —, og sige: Ville I gøre Brug af denne Lov, kunne I blive Husmænd i Stedet for Landarbejdere. I det Øjeblik, vi komme saa vidt, som Kommissionen forudsatte i 1896, til de 1,000 Huslodder om Aaret, staa vi saaledes overfor den Rotation af Arbejdere, jeg nævnedes før, at vi kunne sige til hveranden: Ville I gøre Brug af denne Lov, kunne I blive selvstændige Husmænd i Stedet for Landarbejdere. Lad os gaa videre og tænke os, at vi kunne møde dem alle med det Tilbud, saa er først Spørgsmaalet løst. Selv om det ikke naas med dette vort Forslag, — det gør det paa ingen Maade —, er